

LA/Riitta Korpiluoma

21.9.1987

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV LAGEN OM PENSION FÖR LANTBRUKSFÖRETAGARE OCH 3 och 5 §§ LAGEN OM OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING FÖR LANTBRUKSFÖRETAGARE

Regeringen har avlåtit en proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare och 3 och 5 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

I propositionen föreslås att lagen om pension för lantbruksföretagare ändras så, att utgångspunkten för försäkring enligt systemen för lantbruksföretagare, i stället för familjemedlemskap, blir medlemskap i ett familjeföretag. För att en person skall kunna anses vara medlem i ett familjeföretag skall han uppfylla vissa villkor i fråga om släktskap, boende och arbete. Benämningen medlem i ett familjeföretag skall användas om en försäkrad som uppfyller dessa villkor. Avsikten med de föreslagna ändringarna är huvudsakligen att befästa nuvarande praxis.

Eftersom begreppen inom olycksfallsförsäkringssystemet för lantbruksföretagare bör vara de samma som inom pensionssystemet för lantbruksföretagare, bör begreppet familjemedlem i 3 § 4 punkten lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ersättas med begreppet medlem i ett familjeföretag. Till lagens 5 § bör fogas ett hänvisningsstadgande om att en person, då lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare tillämpas, betraktas som en medlem i ett familjeföretag enligt stadgandet i 1 a § lagen om pension för lantbruksföretagare.

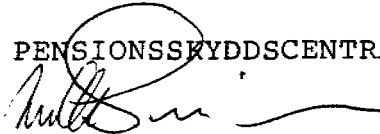
Därtill föreslås att stadgandet i LFÖPL om lantbruksföretagarens ansvar för försäkringspremierna för de anställda inom samma företag ändras. Ändringen beror i första hand på en strävan till att utsträcka den egentliga lantbruksföretagarens försäkringspremieansvar också till att omfatta försäkringspremierna för den som lever med honom i ett om äktenskap påminnande förhållande. Med stöd av hänvisningsstadgandet i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare utsträcker sig ansvaret också till de premier som utges enligt denna lag.

LA/Riitta Korpiluoma

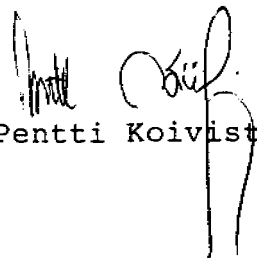
21.9.1987

Ändringarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de godkänts och stadfästs.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Antti Suominen

Pentti Koivistoinen

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om
ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare samt 3 och
5 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att i lagen om pension för lantbruksföretagare och lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare närmare preciseras de personkategorier som enligt nuvarande praxis kan anses vara medlemmar av en lantbruksföretagares familj. Samtidigt föreslås att benämningen medlem i ett familjeföretag används om dem.

I propositionen föreslås dessutom att det stadgande i lagen om pension för lantbruksföretagare som gäller ansvar för en annan persons försäkringspremier skall preciseras.

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt sedan de har antagits och blivit stadfästa.

MOTIVERING

1. Nuläge

Enligt den gällande lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) avses med lantbruksföretagare idkare av gårdsbruk, fiskare och renägare samt den som i egenskap av familjemedlem utför gårdsbruksarbete eller arbetar med fiske eller renskötsel. Ett motsvarande stadgande finns i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81). I lagarna finns inga anvisningar om i vilket släktskapsförhållande en person skall stå till företagaren för att han skall anses vara en familjemedlem eller om vad som krävs i fråga om sammanboende och övriga förhållanden. Då lagen om pension för lantbruksföretagare trädde i kraft tolkades begreppet familjemedlem så, att med det avsågs en person som levde i en gårdsbruksidkares, fiskares eller renägars hushåll och som var släkt med honom i rätt upp- eller nedstigande led samt dennes make.

Under den tid lagen har tillämpats har begreppet familjemedlem ändrats. Släktskapskretsen

har utvidgats och kravet på boende i samma hushåll har lindrats. Eftersom det har blivit all vanligare att de olika generationer som arbetar i ett lantbruksföretag bor på skilda håll, har deltagande i arbetet i företaget börjat anses vara viktigare än boende i samma hushåll. Under vissa omständigheter har en familjemedlem t.o.m. ansetts kunna bo utanför brukningsenheten. Denna förändring i rättspraxis har skett stegvis och styrts främst av besvärinstansernas avgöranden.

Lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) och de tidigare lagar som motsvarat denna har av hävd omfattat personer i arbetsförhållande. Då olycksfallsförsäkringssystemet kompletterades med lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, stadgades det att denna lags tillämpningsområde skulle vara detsamma som för lagen om pension för lantbruksföretagare. Lagen gäller förutom de egentliga lantbruksföretagarna även medlemmarna av deras familjer, också i sådana fall då till dem betalas lön för det arbete de utför på brukningsenheten och de således arbetsrätts-

ligt kan anses vara anställda i arbetsförhållande. Då begreppet familjemedlem i praktiken har getts den vidare tolkning som avses ovan, har det uppstått oklarheter beträffande vilka av de personer som arbetar på brukningsenheten som omfattas av olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare och vilka som omfattas av olycksfallsförsäkringen för arbetstagare. Detta ger ständigt upphov till problem i praktiken. För att den oklara tolkningen av begreppet familjemedlem inte skall bli avgörande för gränsdragningen i dessa fall, synes det vara ändamålsenligt att i lagen ta in detaljerade stadganden om vem som utöver de egentliga lantbruksföretagarna skall anses omfattas av pensions- och olycksfallsförsäkringssystemet för lantbruksföretagare.

2. De föreslagna ändringarna

Av de ovan nämnda orsakerna föreslås det att utgångspunkten för försäkring enligt systemen för lantbruksföretagare, i stället för medlemskap i en familj, blir medlemskap i ett familjeföretag. För att en person skall kunna anses vara medlem i ett familjeföretag skall han uppfylla vissa villkor i fråga om släktskap, boende och arbete. En försäkrad som uppfyller dessa krav skall benämnas medlem i ett familjeföretag. Avsikten med de föreslagna ändringarna är huvudsakligen att befästa nuvarande praxis.

På basis av det som sagts ovan föreslås en ny 1 a § bli fogad till lagen om pension för lantbruksföretagare. I den särskiljs tre klart olika situationer då en person kan anses vara medlem i ett familjeföretag. I de olika fallen betonas kraven på gemensamt hushåll, närhet i släktskapsförhållande och arbetets omfattning på olika sätt. Första punkten i den föreslagna paragrafens 1 mom. gäller gårdsbruksidkare, fiskare och renägare, medan 2 och 3 punkten innehåller särskilda stadganden som gäller enbart gårdsbruksidkare.

Den föreslagna 1 punkten omfattar personer som sedan gammalt och allmänt har ansetts vara familjemedlemmar. Punkten gäller den traditionella situation då personerna lever i samma hushåll. Den gemensamma bostaden och det gemensamma hushållet kan även finnas utanför företaget. Den som avses i denna punkt eller hans make skall vara släkt med gårdsbruksidkaren, fiskaren eller renägaren eller dennes make i rätt upp- eller nedstigande led. Det föreslagna stadgandet har till denna del nästan samma

lydelse som stadgandet om familjemedlemmar i lagen om olycksfallsförsäkring.

Enligt den föreslagna 2 punkten skall en person som stadigvarande är bosatt på brukningsenheten tillsammans med gårdsbruksidkaren anses vara medlem i familjeföretaget om han eller hans make är släkt med gårdsbruksidkaren eller dennes make i rätt upp- eller nedstigande led, dvs. om det är fråga om samma slags släktskapsförhållande som det som förutsätts i fråga om den som lever i en lantbruksföretagares hushåll. Då det i denna punkt samtidigt förutsätts att personen bor på brukningsenheten, kan till familjeföretaget höra även släktingar i sidled, dvs. gårdsbruksidkarens bror, syster, faster, moster, farbror eller morbror eller ett barn till hans bror eller syster.

Utgångspunkten för lagförslaget är till dessa delar att såväl gårdsbruksidkaren som medlemmarna i familjeföretaget varaktigt bor på samma brukningsenhet. Begreppet brukningsenhet definieras i 2 § lagen om pension för lantbruksföretagare. Med brukningsenhet avses såväl gårdsbruks- som skogsbruksenheter. Boende i höghus, radhus eller egnahemshus klart utanför brukningsenhetens gränser är inte att betrakta som boende på brukningsenheten.

Enligt den föreslagna 3 punkten kan sådana personer som inte lever i gårdsbruksidkarens hushåll och inte bor tillsammans med honom på brukningsenheten vara medlemmar i familjeföretaget. För att systemet även i dessa fall skall vara entydigt skall av medlemmar i familjeföretaget krävas att de är nära släkt med företagaren. Högsta domstolen har ansett att ett barn till gårdsbruksidkaren, vilket huvudsakligen är syssetsatt på brukningsenheten och som bor i dess omedelbara närhet, är en familjemedlem. På motsvarande sätt anses i 3 punkten att gårdsbruksidkarens barn eller förälder eller en make till någon av dessa, om han är bosatt på brukningsenheten eller i närheten av denna och regelbundet och huvudsakligen är sysselsatt där, hör till familjeföretaget.

Avsikten med 3 punkten i momentet är att utvidga systemet för lantbruksföretagare så att det omfattar de nära släktingar som bor utanför brukningsenheten och vilkas ekonomiska verksamhet till övervägande del hänför sig till företaget, om deras arbetsinsats är av väsentlig betydelse för företaget. Detta förutsätter att släktingen regelbundet deltar i arbetet på brukningsenheten under de tider då där bedrivs ekonomisk verksamhet och att arbetet där är hans huvud-

sakliga sysselsättning. Om en dylik arbetstagare under största delen av året huvudsakligen är sysselsatt på annat håll, bör han betraktas som främmande arbetskraft och alltjämt försäkras såsom arbetstagare i arbetsförhållande. Med arbete på annat håll bör jämnställas studier och åtnjutande av utkomstskydd för arbetslösa.

Boende i närheten av brukningsenheten kan inte fastställas i kilometer. Boendekravet anses vara uppfyllt om en person varaktigt bor på sådant avstånd från enheten att han klart uppfyller arbetskravet.

Det föreslås i 2 mom. i den nya 1 a § bli stadgat att ett adoptivbarn och en adoptivförälder vid tillämpningen av 1 mom. skall anses såsom barn eller förälder även i de fall då adoptivförhållandet har grundats före den 1 januari 1980. Beträffande senare fastställda adoptioner följer detta direkt av stadgandena i adoptionslagen (153/85).

Genom lagar som gavs i januari 1987 (37 och 36/87) fogades en ny 5 punkt till 1 § 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare och en ny 5 punkt till 3 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Enligt dessa stadganden anses även en person som deltar i företagets arbete och som fortgående lever tillsammans med lantbruksföretagaren i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden vara en lantbruksföretagare. Enligt 10 § 4 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare svarar en lantbruksföretagare för i samma företag arbetande familjemedlemmars försäkringspremie såsom för egen skuld. Med stöd av detta stadgande har även makar ansetts svara för varandras försäkringspremier. Stadgandet bör ändras så, att ansvaret då det gäller en egentlig lantbruksföretagare skall utsträckas till att omfatta försäkringspremien för en person som lever tillsammans med honom under äktenskapsliknande förhållanden och så, att av det klart framgår ansvaret även för makens försäkringspremie. Dessutom bör i stadgandet göras en ändring som föranleds av den föreslagna 1 a §. Med stöd av hänvisningsstadgandet i 18 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare skall detta ansvar även gälla premier i enlighet med nämnda lag.

Även i 1 § 2 mom. 4 punkten, 8 § 4 mom. och 11 § 3 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare bör de ändringar göras som föranleds av den nya 1 a §.

I systemet med olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare bör samma begrepp tillämpas som i systemet med pension för lantbruksföretagare. Därför bör begreppet familjemedlem i 3 § 4 punkten lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ersättas med begreppet medlem i ett familjeföretag. Till lagens 5 § bör såsom ett nytt 2 mom. fogas ett hänvisningsstadgande, enligt vilken en person då lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare tillämpas anses vara medlem i familjeföretaget i enlighet med vad som stadgas i 1 a § lagen om pension för lantbruksföretagare.

3. Ekonomiska verkningar

Avsikten med propositionen är närmast att genom lagstiftning befästa gällande praxis. Ändringarna av lagarna ökar således inte kostnaderna för systemet med pension och olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

4. Ikraftträdelse- och tillämpningsstadganden

Lagarna bör träda i kraft så snart som möjligt sedan de har antagits och blivit stadfästa.

Den 1 a § som föreslås bli fogad till lagen om pension för lantbruksföretagare skall tillämpas på den som är medlem i ett familjeföretag från det stadgandet träder i kraft. Sådana före ikraftträdandet fattade beslut med stöd av vilka lantbruksföretagare enligt 1 § 2 mom. 4 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare är försäkrade som familjemedlemmar skall gälla så länge de förhållanden som ligger till grund för försäkringen förblir oförändrade.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) 1 § 2 mom. 4 punkten, 8 § 4 mom., 10 § 4 mom. och 11 § 3 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 1 § 2 mom. 4 punkten i lag av den 23 januari 1987 (37/87), 8 § 4 mom. i lag av den 3 december 1982 (882/82), 10 § 4 mom. i lag av den 17 december 1971 (873/71) och 11 § 3 mom. i lag av den 20 september 1974 (751/74), samt

fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

1 §

Med lantbruksföretagare avses:

4) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt arbete i egenskap av medlem i ett familjeföretag; samt

1 a §

Med medlem i ett familjeföretag avses den som

1) varaktigt lever i en i 1 § 2 mom. 1, 2 eller 3 punkten angiven lantbruksföretagares hushåll och som är släkt med honom eller hans make i rätt upp- eller nedstigande led eller som är make till dem som avses här,

2) bor på den gårdsbruksenhet där gårdsbrukssidkaren själv är bosatt och som är släkting eller make enligt 1 punkten eller bror eller syster till gårdsbrukssidkaren eller till dennes förälder, eller barn till gårdsbrukssidkarens bror eller syster eller

3) är bosatt på brukningsenheten eller i närheten av den samt regelbundet och huvudsakligen är sysselsatt på brukningsenheten i gårdsbruksarbete, och som är barn eller förälder till gårdsbrukssidkaren eller make till sådan person.

Ett adoptivbarn och en adoptivförälder anses vid tillämpningen av 1 mom. såsom barn eller förälder även i de fall då adoptivförhållandet har grundats före den 1 januari 1980.

8 §

Såsom arbetsinkomst för den som är medlem i

ett familjeföretag och som deltar i gårdsbruksarbetet anses den lön som betalas till honom, likväl med beaktande av vad som stadgas i 1 mom.

10 §

En lantbruksföretagare som avses i 1 § 2 mom. 1, 2 eller 3 punkten svarar såsom för egen skuld för försäkringspremierna för en i samma företag arbetande make eller medlem i familjeföretaget samt för den som avses i 1 § 2 mom. 5 punkten. Bedrivs den företagarverksamhet som avses i denna lag i form av en sammanslutning, svarar även sammanslutningen för sina delägares försäkringspremier på grund av verksamheten såsom för egen skuld.

11 §

Vad som stadgas i 2 mom. tillämpas även på en i 8 § 4 mom. angiven medlem i ett familjeföretag som deltar i gårdsbruksarbetet utan lön.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Är en lantbruksföretagare vid denna lags ikraftträdande med stöd av 1 § 2 mom. 4 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare försäkrad i egenskap av familjemedlem, gäller hans försäkring så länge som de förhållanden som ligger till grund för försäkringen förblir oförändrade.

2.

Lag

om ändring av 3 och 5 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras 3 § 4 punkten lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81).

sådant detta lagrum lyder i lag av den 23 januari 1987 (36/87), samt
 fogas till 5 § ett nytt 2 mom. som följer:

3 §	5 §
Med lantbruksföretagare avses i denna lag:	-----
-----	En person anses vara medlem i ett familjeföretag i enlighet med vad som stadgas i 1 a § lagen om pension för lantbruksföretagare.
4) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt arbete i egenskap av medlem i ett familjeföretag; samt	-----
-----	Denna lag träder i kraft den 198 .

Helsingfors den 18 september 1987

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) 1 § 2 mom. 4 punkten, 8 § 4 mom., 10 § 4 mom. och 11 § 3 mom.,

dess lagrum sådana de lyder, 1 § 2 mom. 4 punkten i lag av den 23 januari 1987 (37/87), 8 § 4 mom. i lag av den 3 december 1982 (882/82), 10 § 4 mom. i lag av den 17 december 1971 (873/71) och 11 § 3 mom. i lag av den 20 september 1974 (751/74), samt

fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Med lantbruksföretagare avses:

4) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt arbete i egenskap av familjemedlem; samt

4) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt arbete i egenskap av medlem i ett familjeföretag; samt

1 a §

Med medlem i ett familjeföretag avses den som

1) varaktigt lever i en i 1 § 2 mom. 1, 2 eller 3 punkten angiven lantbruksföretagares hushåll och som är släkt med honom eller hans make i rätt upp- eller nedstigande led eller som är make till dem som avses här,

2) bor på den gårdsbruksenhet där gårdsbruksidkaren själv är bosatt och som är släkting eller make enligt 1 punkten eller bror eller syster till gårdsbruksidkaren eller till dennes förälder, eller barn till gårdsbruksidkarens bror eller syster eller

3) är bosatt på brukningsenheten eller i närheten av den samt regelbundet och huvudsakligen är sysselsatt på brukningsenheten i gårdsbruksarbete, och som är barn eller förälder till gårdsbruksidkaren eller make till sådan person.

Est adoptivbarn och en adoptivförälder anses vid tillämpningen av 1 mom. såsom barn eller förälder även i de fall då adoptivförhållandet har grundats före den 1 januari 1980.

Gällande lydelse

Förestägen lydelse

8 §

Såsom *annan* i gårdsbruksarbete deltagande familjemedlems arbetsinkomst anses den lön som utbetalas till honom, likväl med beaktande av vad som är stadgat i 1 mom.

Såsom arbetsinkomst för den som är medlem i *ett familjeföretag* och som deltar i gårdsbruksarbetet anses den lön som betalas till honom, likväl med beaktande av vad som stadgas i 1 mom.

10 §

Lantbruksföretagare svarar för sina i samma företag arbetande familjemedlemmars försäkringspremie såsom för egen gäld. Bedrivs i denna lag avsedd företagaverksamhet i form av sammanslutning, svarar även sammanslutningen för sina delägars på sagda verksamhet grundade försäkringspremier såsom för egen gäld.

En lantbruksföretagare som avses i 1 § 2 mom. 1, 2 eller 3 punkten svarar såsom för egen skuld för försäkringspremierna för en i samma företag arbetande *make eller medlem i familjeföretaget* samt för den som avses i 1 § 2 mom. 5 punkten. Bedrivs den företagaverksamhet som avses i denna lag i form av en sammanslutning, svarar även sammanslutningen för sina delägars försäkringspremier på grund av verksamheten såsom för egen skuld.

11 §

Vad i 2 mom. är stadgat tillämpas även på sådan i 8 § 4 mom. avsedd *annan* familjemedlem, som deltar i gårdsbrukets arbete och åt vilken lön ej erläggs.

Vad som stadgas i 2 mom. tillämpas även på en i 8 § 4 mom. *angiven medlem i ett familjeföretag* som deltar i gårdsbruksarbetet utan lön.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Är en lantbruksföretagare vid denna lags ikraftträdande med stöd av 1 § 2 mom. 4 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare försäkrad i egenskap av familjemedlem, gäller hans försäkring så länge som de förhållanden som ligger till grund för försäkringen förblir oförändrade.

Lag

om ändring av 3 och 5 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 3 § 4 punkten lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81),
sådant detta lagrum lyder i lag av den 23 januari 1987 (36/87), samt
fogas till 5 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Förelaggen lydelse

3 §

Med lantbruksföretagare avses i denna lag:

4) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt
arbete i egenskap av familjemedlem; samt

4) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt
arbete i egenskap av medlem i ett familjeföretag;
samt

5 §

En person anses vara medlem i ett familjeföretag i enlighet med vad som stadgas i 1 a § lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den

198 .